

Utlåtande 2010:90 RIII (Dnr 329-258/2010)

Utllysning av en belysningstävling för Stockholms Stads- hus

Motion av Teres Lindberg (s) (2010:1)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2010:1) av Teres Lindberg (s) om ”Utllysning av en belysningstävling för Stockholms Stadshus” avslås med hänvisning till vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Kristina Alvendal anför följande.

Ärendet

Teres Lindberg (s) föreslår i en motion (2010:1) att staden ska utlysa en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset och att stockholmarna sedan ska få rösta om vilket alternativ som de gillar bäst.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret har inget att invända mot att belysningen av Stadshuset förbättras. Kompletteringar av fasadbelysningen har skett både 2008 och 2009. Det är viktigt att följa hur belysningen av Waterfront kommer att påverka Stadshusets framtone. Det gäller att hitta en balans så att byggnaderna

samspelar. Stadsledningskontoret föreslår att förslaget att anordna en belysningstävling och sedan låta stockholmarna rösta om alternativen avslås och delar fastighetsnämndens uppfattning att det pågående arbetet och försöken att stärka ljussättningen på Stadshuset bör fortsätta och utvärderas innan nya initiativ och åtgärder vidtas.

Fastighetsnämnden anser att pågående arbete och försök att stärka ljussättningen på Stadshuset bör fortsätta och utvärderas innan nya initiativ eller åtgärder vidtas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst- och kvällsmörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden och att den inte tävlar om att synas med omkringliggande byggnader.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att Stadshuset belyses då det är en viktig byggnad i Stockholms siluett. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst- och kvällsmörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden och att den inte tävlar om att synas med omkringliggande byggnader.

Mina synpunkter

Sedan 1929 har många försök att belysa Stockholms Stadshus genomförts med varierande resultat. Installationen av den nuvarande fasadbelysningen påbörjades år 2003 och den har kompletterats 2005, 2008 och 2009.

Kompletteringarna har gett en jämnare och något kraftigare belysning av byggnaden och tornet. Med hjälp av mer avancerad ljus teknik (LED) har ljusmängden ökat under de senaste åren utan att energiförbrukningen har ökat. Under 2010 kommer Måntornet att ljussättas och belysningen av stadshustornet kompletteras, också detta med LED-teknik.

Det pågående arbetet bör få bli klart och därefter hinna utvärderas innan nya initiativ eller åtgärder vidtas.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2010:1) om utlysning av en belysningstävling för Stockholms Stadshus

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2010:1) av Teres Lindberg (s) om ”Utlysning av en belysningstävling för Stockholms Stadshus” avslås med hänvisning till vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 9 juni 2010

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Kristina Alvendal

Ylva Tengblad

ÄRENDET

Teres Lindberg (s) föreslår i en motion (2010:1) att staden ska utlysa en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset och att stockholmarna sedan ska få rösta om vilket alternativ som de gillar bäst.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Teres Lindberg (S) föreslår i en motion att staden ska utlysa en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset och att stockholmarna sedan ska få rösta om vilket alternativ som de gillar bäst.

Kommunstyrelsen behandlade den 11 januari 2006 en skrivelse från Barry Andersson (S) om belysningen av Stadshuset. I remissvaret från fastighets- och saluhallsnämnden framkom att den fasadbelysning som monterades 2003 har kompletterats. Kompletteringen som stadsbyggnadsnämnden har beviljat bygglov för blev klar i januari 2005. Resultatet har gett en jämnare och något kraftigare belysning av Stadshuset.

Fastighets- och saluhallsnämnden ansåg då att en ytterligare förstärkning av fasadbelysningen skulle förta framtoningen av Stadshusets tunga fasad med dess oregelbundna murningssätt. Däremot pågick då ett arbete med att förbättra belysningen på statyer och utsmyckningar av fasaden så att ljuset ska falla in i och ge en mer harmonisk helhet av Stadshuset.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret har inget att invända mot att belysningen av Stadshuset förbättras. Sedan kommunstyrelsen behandlade ett liknade ärende i januari 2006 har ytterligare kompletteringar av fasadbelysningen skett både 2008 och 2009. Kompletteringarna har gett en jämnare och något kraftigare belysning av byggnaden och tornet. Däremot har ett jordfel gjort att belysning av den östra fasaden varit ur funktion under

början av detta år vilket givetvis ska åtgärdas.

Ljusb mängden har också ökat under de senaste åren med hjälp av mer avancerad ljus teknik. Flertalet gamla armaturerna har bytts ut mot nya med LED-teknik. Under våren 2010 kommer belysningen i Stadshustornet att kompletteras med LED-belysning och Måntornet att belysas. Stadsledningskontoret anser att belysningen av den västra och norra fasaden också bör förbättras liksom belysningen i parken. Parken är öppen till kl. 23 på kvällarna och en bättre belysning skulle innebära en större trygghet för besökarna. Kontoret framhåller dock att modern belysningsteknik måste utnyttjas så att den förbättrade belysningen inte medför ökad energiförbrukning. Staden har målet att sänka energianvändningen i de egna byggnaderna med tio procent till 2011 i jämförelse med 2006.

Vidare anser Stadsledningskontoret att det är viktigt att följa hur belysningen av Waterfront kommer att påverka Stadshusets framtoning. Det gäller att hitta en balans så att byggnaderna samspelar.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget att anordna en belysningstävling och sedan låta stockholmarna rösta om alternativen avslås och delar fastighetsnämndens uppfattning att det pågående arbetet och försöken att stärka ljussättningen på Stadshuset bör fortsätta och utvärderas innan nya initiativ och åtgärder vidtas.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 mars 2010 att som svar på motionen åberopa fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Michel (MP), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Yildiz Kafkas (MP), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Fastighetsnämnden har fått på remiss en motion av Terese Lindberg (S) om att utlysa en belysningstävling för Stockholms Stadshus och låta stockholmarna rösta på vilket förslag de föredrar.

Sedan 1929 har försök med att belysa Stockholms stadshus genomförts, med varierande resultat. Det första försöket genomfördes 1929 i samråd med husets arkitekt Ragnar Östberg. Provet visade att det var ”praktiskt taget omöjligt att få byggnadens mörkröda fasader vackert och jämt belysta”. Sedan dess har nya försök gjorts med jämna mellanrum, men det har varit svårt att få fram en belysning som framhäver Stadshusets tunga fasad och huskropp på ett bra sätt.

Installationen av den nuvarande fasadbelysningen påbörjades år 2003. Fasadbelysningen har kompletterats 2005, 2008 och 2009. Kompletteringen av belysningen har gett en jämnare och något kraftigare belysning av byggnaden och tornet. Detta har gjort att man uppnått en bättre helhetsbild av Stadshuset.

Med hjälp av mer avancerad ljus teknik har ljusmängden ökat under de senaste åren utan att energiförbrukningen har ökat. Flertalet av de gamla armaturerna är utbytta mot nya med LED-teknik. Under 2010 kommer Måntornet att belysas och stadshus-tornet kompletteras med LED-belysning.

För utformningen av fasadbelysningen av Stadshuset har fastighetskontoret anlitat flera välkända ljusdesigners som Lars Alm, Klas Möller och senast Per Sundin. Per Sundin har under flera år jobbat med belysningen under nobeldagarna och har flera internationella uppdrag.

Ekonomi

Kostnader för armaturer och montage av belysning kommer snabbt upp i miljonbelopp vilket gör att innan man utlyser en tävling bör vara klar med hur en eventuell nyinstallation skall finansieras.

Kontorets synpunkter

En belysningstävling mellan flera ljusdesigners kan vara ett sätt att få nya idéer och dimensioner av fasadbelysningen som ytterligare kan förstärka Stockholms stadshus unika tegelfasad och rikliga utsmyckning.

Fastighetskontoret menar emellertid att pågående arbete och försök att stärka ljussättningen på Stadshuset bör fortsätta och utvärderas innan nya initiativ eller åtgärder vidtas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2010 att i huvudsak besluta enligt förvaltningens förslag, men att sätta punkt efter ordet ”byggnaden” i sista meningen i tjänsteutlåtandet.

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Axel Sandin (MP), *bilaga 1*.

Ersättningsyttrande gjordes av Oscar Fredriksson (C), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Kungsholmens stadsdelsförvaltning över motion om belysningstävling för Stockholms stadshus från Teres Lindberg (S). Lindberg föreslår i sin motion att en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset utlyses och att stockholmarna får rösta om vilket alternativ de gillar bäst.

Stockholms stadshus är en viktig byggnad i Stockholms innerstads siluett. Stadsdelsförvaltningen anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst och kvälls mörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Kungsholmens stadsdelsförvaltning över motion om belysningstävling för Stockholms stadshus från Teres Lindberg (S). Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 april 2010.

Ärendet

Teres Lindberg skriver i sin motion att Stadshuset nästan inte syns alls så här i början av året. Lindberg tror att de flesta stockholmarna kommer att uppleva ett upplyst stadshus som något positivt. Hon föreslår därför att en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset utlyses och att stockholmarna får rösta om vilket alternativ de gillar bäst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljögruppen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stadshus är en viktig byggnad i Stockholms innerstads siluett. Stadsdelsförvaltningen anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst- och kvällsmörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden och att den inte tävlar om att synas med omkringliggande byggnader.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2010 att avstå från att yttra sig om den remitterade motionen eftersom den inte har något samband med nämndens ansvarsområde.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Förvaltningen har mottagit en remiss på en motion som innehåller förslag om att utlysa en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset. Motionär är Teres Lindberg (S).

Teres Lindberg skriver i motionen att Stadshuset knappt syns så här i början av året. Motionären tror att de flesta stockholmare kommer att uppleva ett upplyst stads- hus som något positivt. Hon föreslår därför att en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset utlyses och att stockholmarna får rösta om vilket alternativ de gillar bäst.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till att Stadshuset belyses då det är en viktig byggnad i Stockholms siluett. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 mars 2010 att godkänna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Östermalms stadsdelsförvaltning över motion om belysning tävling för Stockholms stadshus från Teres Lindberg (S). Lindberg föreslår i sin motion att en ljusdesign tävling för belysning av Stadshuset utlyses och att stockholmarna får rösta om vilket alternativ de gillar bäst.

Stockholms stadshus är en viktig byggnad i Stockholms innerstads siluett. Stadsdelsförvaltningen anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst och kvälls mörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Östermalms stadsdelsförvaltning över motion om belysningstävling för Stockholms stadshus från Teres Lindberg (S). Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 april 2010.

Ärendet

Teres Lindberg skriver i sin motion att Stadshuset nästan inte syns alls så här i början av året. Lindberg tror att de flesta stockholmare kommer att uppleva ett upplyst stadshus som något positivt. Hon föreslår därför att en ljusdesigntävling för belysning av Stadshuset utlyses och att stockholmarna får rösta om vilket alternativ de gillar bäst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljögruppen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stadshus är en viktig byggnad i Stockholms innerstads siluett. Stadsdelsförvaltningen anser att det vore positivt om Stadshuset med dess vackra arkitektur och centrala placering i stadsrummet kan lyftas fram i höst- och kvällsmörkret genom att belysas. Det är dock viktigt att belysningen harmoniserar med byggnaden och att den inte tävlar om att synas med omkringliggande byggnader.

RESERVATIONER M.M.

Fastighetsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Martin Michel (MP) enligt följande

Vi tycker att iden med en belysningstävling är lovvärd och bör genomföras om nuvarande belysningsprojekt misslyckas.

Dagens krav på belysning är komplicerade då det inte bara handlar om att ge en vacker belysning på en byggnad. Den ska även vara billig, energisnål, tålig, avskärmad och ge ett behagligt ljusspektra. Vi tycker dock att nuvarande projekt ska fortsätta och avslutas så som förvaltningen beskrivit den och sedan utvärderas.

Ersättaryttrande gjordes av Yildiz Kafkas (MP) som instämde i vice ordföranden Martin Michels (MP) särskilda uttalande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Axel Sandin (MP) enligt följande

Vi ställer oss bakom förvaltningens förslag till remissvar men vill därutöver göra följande tillägg:

Stadsdelsnämnden bifaller motionen och vill därutöver uttala följande:

Vi i Kungsholmens stadsdelsnämnd ser mycket positivt på initiativet att med hjälp av en belysningstävling hitta den bästa och bland stockholmarna mest populära belysningen av ett av stadens mest kända landmärken.

Stadshuset är betraktad som en vacker byggnad och har ett högt besökarantal, såväl stockholmarna som turister avnjuter gärna byggnaden och dess fantastiska park. Att lägga en ändamålsenlig ljusdesign så att byggnaden kan vara en upplevelse dygnet runt är inte bara något som ögat kan njuta av utan gör också att platsen upplevs som mer trygg. Eftersom det inte finns några omkringliggande byggnader som kan riskera att hamna i skuggan ser vi inga hinder för motionärens initiativ

Beslut som rör stockholmarnas vardag ska i största möjliga mån fattas så nära medborgarna som möjligt. Stadsmiljö är en av de frågor som engagerar stockholmarna mest och att på det här sättet ge dem direkt möjlighet till inflytande stärker medborgarnas förtroende för den lokala demokratin.

Ersättaryttrande gjordes av Oscar Fredriksson (C) enligt följande

Jag instämmer helt i alliansens förslag och därmed i nämndens beslut.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2010:1

2010:1

Motion av Teres Lindberg (s) om utlysning av en belysningstävling för Stockholms Stadshus

Dnr 329-258/2010

När Ragnar Östbergs skapelse till stockholmarna invigdes på midsommarafton 1923 så lyste hon i alla sin prakt. Precis som hon gjort varje midsommar tills idag. Men så här i början av året så syns knappt det vackra stadshuset alls. Bortsett från tornets, tillsynes fritt svävande, takspira syns ingenting annat än mörker.

Med undantag för stadsdirektörens motattack till greenpeace (som försökte sig på att projicera budskap på fasaden under pågående EU-ordförandeskap) så har Stockholms stolthet mest inte synts alls under vare sig detta eller tidigare vinterhalvår.

Dock var det många stockholmare som reagerade och blev glada att man äntligen låtit belysa huset. Dock funderade man över det något skarpa ljuset, men huset syntes ju i alla fall.

Det här med ljus handlar egentligen om design och om hur vi får en estetisk och ändamålsenlig upplevelse av det som ska belysas. Med rätt ljus kan en miljö framstå som trevlig och trygg och med fel ljus kan det bli precis tvärtom.

Jag tror att de allra flesta stockholmare kommer att uppleva ett upplyst stadshus som något positivt. Säkra kan vi dock inte vara. Därför föreslår jag att staden utlyser en belysningstävling av stadshuset. Och låter deltagande ljuskonstnärer "ställa ut" en vecka eller två. I slutänden kan stockholmarna vara med och rösta om vilket alternativ man gillar bäst.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. utlysa en ljusdesign tävling för belysning av stadshuset
2. låta stockholmarna få rösta om vilket alternativ som de gillar bäst.

Stockholm den 1 februari 2010

Teres Lindberg